

Kuntien tuottavuusvertailun tuloksia

vuoden 2016 tiedoilla

Kuntamarkkinat 14.9.2017

Samuel Ranta-aho, projektitutkija, kuntatalous

Tuottavuus kunnissa

Tuottavuus käsitteenä nivoutuu yksityisen ja julkisen sektorin väliseen eroon. Kilpailuilla markkinoilla tehokas tuottavuus on elinehto. Toimivilla markkinoilla yritykset, jotka eivät panosta tuottavuuteensa, menettävät markkinoita ja ajautuvat ahdinkoon. Julkisen sektorin toimijoilta vastaava mekanismi puuttuu. Tämän vuoksi on perusteltua, että julkisia toimijoita mitataan läpinäkyvästi. Tarkoituksena ei tietenkään ole kirittää kaikkia yksiköitä huipputulokseen, vaan ennemminkin parantaa huonoiten suoriutuvia ja lisätä hallinnon läpinäkyvyyttä. Mittaamisen pääpaino on oman kehityksen seuraamisessa ajassa.

Kilpailuilla markkinoilla asiakas voi vapaasti valita palveluntuottajan. Mikäli palvelu on ylihinnoiteltu tai laadultaan huono, voi asiakas vaihtaa tuottajaa. Verovaroin rahoitetussa toiminnassa asiakkaalla eli veronmaksajalla on huonommat mahdollisuudet vaihtaa palveluntuottajaa. Ainoa tapa varmistua siitä, että verorahoille saa vastinetta on tieto siitä, että palvelu tuotetaan ja järjestetään järkevästi. Läpinäkyvä julkinen mittaaminen asettaa ulkoista painetta sille, että toiminnan kehittämistä ei unohdeta. Ilman painetta, organisaatioilla on tapana jäädä paikoilleen ja jopa taantua.

Tuottavuus kunnissa

Tuottavuudessa pienet prosentit aiheuttavat suuria summia. Tuottavuuden indeksikäyrät tuovat hyvin esille sen miten pienetkin vuosimuutokset kertautuvat, kun aikaa kuluu. Vaikka palvelutoiminnassa tuottavuuden korottaminen on vaikeaa, nähdään tuloksissa kuitenkin nouseviakin palveluita. Muutaman prosentin vuosittaiset tuottavuusparannukset voivat kertautua miljoonien säästöiksi kunnassa.

Kuntien tuottavuusvertailu

Kuntien tuottavuusvertailu on kunnille ja kuntayhtymille avoin palvelu, jossa seurataan eri palveluiden tuottavuuden kehitystä ajassa. Kuntaliitto on kehittänyt tuottavuusmittareita yhdessä kuntien, valtionvarainministeriön ja eri asiantuntijatahojen kanssa.

Kuntien tuottavuusvertailussa mitataan ikäihmisten, opetuksen ja teknisen toimen palveluita. Ikäihmisten palveluista mitataan: kotihoitoa, vanhainkotihoitoa, tehostettua palveluasumista ja vuodeosastojen pitkäaikaishoitoa. Opetuksessa mitataan: varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta. Teknisen toimen palveluista mitataan: katujen talvihoitoa, viheralueiden hoitoa, toimitilojen ylläpitoa sekä vesihuoltoa.

- Palvelukokonaisuuksien hinnat 1500-2000 € + alv per vuosi

Kuntien tuottavuusvertailu

Taloudellista tuottavuutta kuvataan reaalian yksikkökustannuksen muutoksena ajassa. Suoritteet perustuvat tuotteistukseen ja olosuhdetekijät pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin. Palveluun liittyvät tuotteet saatetaan vertailukelpoisiksi kustannuspainokertoimien avulla. Näin eriarvoiset tuotteet saadaan vertailukelpoisiksi ja osaksi tuotosta.

Tuottavuuden indeksikäyrä kuvaa aikasarjana kunnan omaa kehitystä. Indeksikäyrä lasketaan aina suhteessa perusvuoteen, joka saa arvon 100. Perusvuodeksi on lähtökohtaisesti valittu se vuosi, jolloin datan laatu on riittävällä tasolla. Tuottavuusindeksin osalta olennaisinta on, että käyrän vuodet ovat vertailukelpoisia keskenään. Kuntien välisillä kustannuslaskentaeroilla ei ole niin suurta merkitystä indeksikäyrässä.

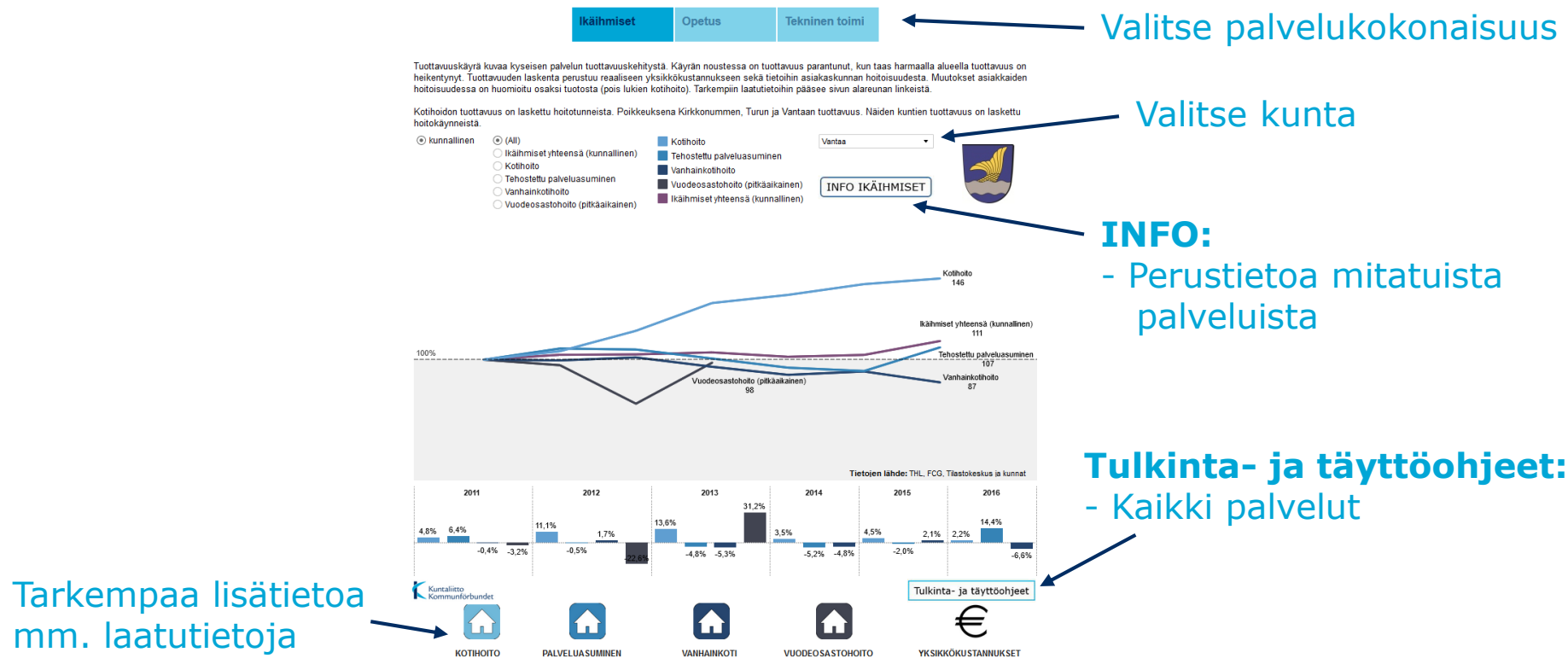
Lisätietoa kuntatalousyksikön:

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/talous/kuntien-tuottavuusvertailu>

Tuottavuusvertailun hyötyjä

- Valmiit mittarit talousarvion tuottavuustavoitteille sekä esim. tarkastuslautakunnan tuloksellisuusarviointia varten
- Kunnan vertaaminen saman tyyppisiin verrokkikuntiin ja kuntayhtymiin vuosien mittaisena aikasarjana
- Tuottavuuden ja sen mittaamisen kehittäminen
- Mahdollisuuden osallistua tuottavuusyhdyshenkilöverkoston toimintaan
 - » Seuraava kokous 6.10. Kuntatalolla
- Tuottavuusajattelun ja -johtamisen läpivienti omaan organisaatioon
- Lasketaan tuottavuustietoja suoriteperusteisesti
 - » Esim. €/hoitopäivä, €/oppilas jne.
 - » (vrt. €/asukas)

www.kuntaliitto.fi/tuottavuusvertailu

Tuottavuustiedot netissä

Tutustu sähköiseen tiedonkeruualustaan:

<http://tuottavuusvertailu.kuntaliitto.fi>

- Käyttäjätunnus: *tuottavuus*
- Salasana: *tuottavuus*

Tuottavuusiltapäivä 14.11. klo 12.30-16.00 Kuntatalolla (B 3.8)

- KuntaTV videoi tilaisuuden

Kooste vuoden 2016 tuottavuustiedoista

- Ilmestyy loppuvuodesta

Yhteystiedot

Samuel Ranta-aho

projektitutkija

puh. 050 462 0058

[samuel.ranta-aho\[at\]kuntaliitto.fi](mailto:samuel.ranta-aho[at]kuntaliitto.fi)

Mikko Mehtonen

erityisasiantuntija

puh. 050 592 8986

[mikko.mehtonen\[at\]kuntaliitto.fi](mailto:mikko.mehtonen[at]kuntaliitto.fi)

Kuntatalous monen muuttujan summa

Julkaisun sisältö:

- Kuntatalous kansantalouden osana
- Kuntatalouden rakenne
- Taloussuunnittelu ja talousarvio
- Kuntakonsernin ja tytäryhteisöjen ohjaus
- Tilinpäätös ja talouden tunnusluvut
- Julkiset hankinnat
- Tarkastus ja valvonta
- Kunnan rahatoimen hoito ja varainhankinta
- Uuden kunnan talous 2020
- Tuottavuuden, tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointi

Tulossa lokakuussa 2017

Tilaukset www.kuntaliitto.fi/kirjakauppa, p. 050 411 8421

Tilausnumero 509499, hinta 30 €

Taloustorstait syksyllä 2017

- To 28.9.2017
- To 19.10.2017
- To 16.11.2017
- To 14.12.2017
- Maksuttomat Taloustorstait alkavat **klo 9.30**. Yhden lähetyksen kesto on enimmillään 2,5 tuntia.
- Taloustorstaita on mahdollista seurata myös **tallenteena** suoran lähetyksen jälkeen.
- **Lisätietoja antavat:**
 - » kehittämisspäällikkö Sanna Lehtonen, sanna.lehtonen@kuntaliitto.fi , p. 050 575 9090
 - » tutkimussihteeri Tuija Valkeinen, tuija.valkeinen@kuntaliitto.fi, p. 050 548 1440

Kuntaliitto Kommunförbundet

TALOUS TORSTAI

17.8.2017

Kuntaliitto Kommunförbundet

Taloukasvu on piristynyt 2017, mutta työllisyyskehitys paranee vaimeasti

— BKT — Työlliset

Lähde: Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus, kesä 2017

Minna Punakallio

01:27:29 / 01:54:41